

Hoa Mai Vàng Ngày Tết.

Tác Giả: Vietnam Review

Thứ Tư:, 14 Tháng 1 Năm 2009 22:08

Trước tháng Tết Đen 1975, dân chúng miền Nam Việt Nam đón Xuân rón ràng qua nhng cảnh mai nõ vàng rón rón, rón nhiu nhà có trng mọt vài cây mai ngay bên lối ra vào hay trong sân nhà. Ngõi miền Nam quý bông mai lõm vì tng ngàn xa ngõi ta vón cho rón hoa Mai đã đem đón nhiu may mồn nên đợc xỏp vào loõi hoa quý nhót trong hàng nhiu thõ hoa, nó rón vào đõp Xuân võ Tết đõn, mà lối nõ đung vào ngày mà ngõi chõ đã đợc đõnh, miền là gia chõ khéo căn khi lõt lá trợc thõ gian, hoõc biõt kích thích cho hoa nõ đung hõn kõ. Trong nhiu bõc tranh cõ xa vón còn lõu truyõn cho đõn ngày nay thì bõc tranh Tết Bình, đã võ bõn loõi hoa quý là Mai, Lan, Cúc, Trúc. Ngoài ra còn lõu truyõn bõc tranh tõ thõi, cũng võ bõn loõi hoa cõ nh nõi tiõng nõa là Tùng, Cúc, Trúc, Mai hay Lan, Sen, Cúc, Mai. Tõu chung thì dù ngõi ta õ thõi đõi nào, dù có thay đõi quan niõm vĩa thõng ngoõn, có nhõng năm tiõt trõi trõ lõnh thì chúng ta vón thõy có sõ hiõn dĩõn cõa hoa Mai:

*Hoa mai năm cánh giõa mùa đông
Bõng ngát hõõng thõm thõm mõng lòng
Trong tôi bõng nõ mai vàng thõm
Mõt đõa hoa lòng thõm ngát trong.*
(Mai Vàng Nõ Giõa Mùa Đông- Ngõi Thõ Tõ Hát)

hay

Đua chen thu cúc, xuân đào

Lũu phun lãa hũ, mai chào gió đông

(Bích Câu kũng)

Nhũ đã nói ở trên, trũ c 30-4-1975 (mà ta thũng gũ là tháng Tết Đẽn -75), miũn Nam Viũt Nam chũa bũn nũn Cũng sũn nhuũm đũ thì nũi đây có rũt nhiũu hoa Mai, tũ miũn Trung có hoa Mai nhiũu nhũt là hai tũnh Quũng Nam và Bình Thuũn. Riêng tũi thũ đô Sài Gòn vào nhũng ngày sũp Tết nguyẽn đũn thì nhũng cây Mai hoũc cãnh Mai tũ khũp các tũnh miũn lũc tũnh, nhiũu nhũt là tũ Sa Đẽc, và các tũnh miũn Trung nhũ Đà Lũt, Lâm Đũng đũ vào Sài Gòn hàng trũm lũi hoa, đũng kũ nhũt là hoa Mai vàng rũc rũ.

Giũa muũn hoa bày tũi chũ hoa Nguyũn Huũ nhũ hoa hũng, lay-ũn, hoa cúc v.v. khoe hũng sũc, nhũng ngũũi ta vũn nũũm nũũp ùa tũi nhũng gian hàng bán Hoa Mai, đũ tha hũ mà nhũn ngũũm rũi so sánh đũ lũa chũn nhũng cãnh mai vàng năm cánh mũng nhũ lũa, hay nhũng cây Mai trũng trong chũu nũ hoa vàng đũng rung rung nhũ trũũc cũn gió. Hoa Mai chính là bũn lâu đũi nhũt cũa dân Miũn Nam, quanh năm sũng gũn gũi trũũc ngũ hay sau vũũn. Mai còn sũng heo hút trong rũng sũu núi thũm, mà hy vũng cũa nó thì chũ có nhũng ngày Xuân vũ Tũn đũn thì mũi đũũc hiũn diũn vui Xuân nũi chũn thũ thành vui vũi mũi nhà.

Hoa mai thũũng chũ có năm cánh. Nhũng ngày nay theo phũũng pháp lai cãnh chiũt giũng nũn ngũũi ta đã tũo ra đũũc rũt nhiũu lũi giũng mai mũi, có lũi ngũũi ta tũo cho Hoa Mai nũ tũi mũũi cánh, có lũi hoa mai tũi hai mũũi cánh vũi các màu sũc loũ tũc sũ đũ màu nhũ trũng, vàng hoũc có tay chũi đã ghếp đũ màu sũc sũ nũn nhiũu khi trũ lên lũ bũch kũ chũm. Đây là sũn phũm tũ chũ cũa nhũng kũũ cái xũ hũi chũ nghĩa viũt cũng, câu tũc ngũ “ũ bũu thì tròn, ũũng thì dài” cho nũn nhũng kũũ vũi chũ đũ này đã làm biũn đũi lũũn xũ, hũ quen xét đũi qua giá trũ cũa sũn phũm vũt chũt mà không cũn biũt tũi cũũn tinh khiũt bên trong, dù đó là hũn nũũc, hũn ngũũi hay hũn hoa tũũi thũm đũũm, bũi thũ đã tũo hình hoa mai mũt cách kũ quũi nhũ vũy.

Cây Mai có thân hình khũng khiu nhũng khó gũy nũn vũn ũo lũ duyên dáng đũ thũũng, cánh hoa thì màu sũc thũm tũũi, mũng manh cho đũn khi lĩa cãnh mà màu sũc vũn không thay đũi. Mai đũũc xũp đũu trong các lũi hoa. Hoa mai nũ rũ trong nhũng ngày đũu Xuân. Hoa Mai cũng là đũ tài tũo hũng nũn đã làm cho các tâm hũn cũa nhũng vãn nhũn thi sĩ, hũa sĩ, hay nghũ nhũn sáng tũo nhũng tác phũm đũ đũi. Chính vì nhũ thũ mà hũ đã lũu truyũn cho hũu thũ rũt nhiũu tác phũm nghũ thuũt, nói vũ các lũi Hoa Mai rũt đũũc sũc và trũ tình, nhũ lũi Mai chiũu thuũ đũũi đây

Hoa Mai Vàng Ngày Tết.

Tác Giả: Vietnam Review

Thứ Tư: 14 Tháng 1 Năm 2009 22:08

Khiêm nh< i>ng đ< i>ng gi< i>a mênh mông
Bu< i>n vui th< i> s< i>... đ< i>c, trong... cỏi ng< i>i
B< i>t mình ph< i>n ch< i>ng th< i>m đ< i>i
Li ti cánh tr< i>ng m< i>m c< i>i trao h< i>ng
Không nh< i> muôn thu< i> đ< i>ng
Nh< i>n nh< i> khoe s< i>c, h< i>ng đ< i>ng phô mình
Thăng tr< i>m lòng v< i>n đ< i>ng th< i>nh
Th< i>n nhiên đ< i>i lá, đ< i>u mình sau cây.
G< i>ng soi m< i>t n< i>c h< i> đ< i>y
B< i>n mùa th< i>m m< i>t s< i>c g< i>y th< i>y chung
Đ< i>n cỏi quen v< i>i đ< i>ng lòng
N< i>ng m< i>a ch< i>ng c< i>y bách tủng ch< i> che.
X< i>n xang n< i>ng đ< i>i tr< i>a h< i>e
Bóng mình nghiêng xu< i>ng đ< i>ng nghe n< i>i đ< i>i...
V< i>i ai cu< i>i đ< i>t cùng tr< i>i
M< i>t loài hoa... m< i>t k< i>p ng< i>i hóa thân!
(Mai Chi< i>u Th< i>y - L< i> Thu)

Trong Văn Ch< i>ng C< i> Đ< i>n còn k< i> đ< i>n nh< i>ng lo< i>i Hoa Mai nh< i> sau:

Mai Vàng t< i>i mi< i>n Nam VN : Lo< i>i Mai này hoàn toàn khác bi< i>t v< i>i gi< i>ng Mai vàng đã có t< i> lâu đ< i>i t< i>i Mi< i>n Nam VN. M< i>t gi< i>ng Mai có tên khoa h< i>c là Prunus Mume, nó thu< i>c h< i> Hoa H< i>ng (Rosaleal). Lo< i>i hoa Mai này r< i>t khác v< i>i Mai gi< i>ng Mai vàng đã hi< i>n đ< i>n đ< i> mi< i>n nam Vi< i>t Nam t< i> lâu đ< i>i ; lo< i>i Mai này h< i> hàng r< i>t g< i>n v< i>i cây M< i> mang tên khoa h< i>c Prunus Armeniaca Lin, hay cùng gi< i>ng v< i>i cây Đào (Prunus Persica Stokes). Hoa Mai này có hoa năm cánh, có nhi< i>u màu : tr< i>ng, h< i>ng hay đ< i> th< i>m huy< i>t đ< i>, to< i> h< i>ng th< i>m thoang tho< i>ng. Trái Mai lúc ch< i>a chín thì màu xanh, nó bi< i>n thành màu vàng khi đã chín. đ< i> mi< i>n Quý Châu Trung Qu< i>c, ng< i>i ta th< i>ng đ< i>ng s< i>y khô thành qu< i> Ô Mai hay Ô Môi và đ< i>ng qua Vi< i>t Nam bán mà chúng ta th< i>ng g< i>i là Xí Mu< i>i. Trong văn ch< i>ng c< i> đ< i>n Trung Hoa đ< i>i g< i>i lo< i>i này là lo< i>i Mai trúc.

T< i>i Mi< i>n Nam VN có lo< i>i Mai vàng:

Tên khoa h< i>c c< i>a lo< i>i Mai vàng này là Dohna Harman, nó thu< i>c h< i> Hoàng Mai Ochnaceae. Mai vàng không có mùi th< i>m, còn trái c< i>a nó thì ch< i> nh< i> bé b< i>ng h< i>t đ< i>u, khi còn t< i>i có màu xanh, khi cây ch< i>t thì trái bi< i>n thành màu đen, trái cây này không ăn đ< i>c. Còn có m< i>t gi< i>ng Mai thu< i>c h< i> Tre vì thân nó thì dài đ< i>ng đ< i>ng, có nhi< i>u đ< i>t nh< i> cây tre mà v< i> thì đ< i>y, có lá

Hoa Mai Vàng Ngày Tết.

Tác Giả: Vietnam Review

Thứ Tư, 14 Tháng 1 Năm 2009 22:08

to. Loài Mai này thường mọc trong rừng, người ta thường đem về làm nhà cửa và khúc làm thành ống nứa, tuy nó đẹp cũng là Mai nhưng lại rất khác biệt với hai loài hoa Mai và nói ở trên..

*Mình ăn măng trúc, măng mai
Nhớ ng tre cùng nứa ai bên cùng
(Tục ngữ Phong dao)*

Đặc biệt các giống Mai đều chủ yếu là các loài thay, dù cho mùa áp hay giá buốt, thường vào mùa Xuân về Tết đến, Mai luôn nở o nồng nức hoa, để chào đón chúa Xuân, trong phút giây giao mùa. Bởi vì Mai có bản sắc của người người đó nên nó đã lôi cuốn nhiều người khác nhau vào cuộc chơi với Mai vì Mai chính là hồn thân của hàng ngàn sĩ, của các dòng truyền phu, anh hùng mã thường, thường truyền cho sắc chủ yếu để tặng thưởng đầu tiên của cuộc đời, bắt đầu cuộc phong bão táp cho đời mới để cùng đó là ích lợi, lợi dân, làm đẹp cho xã hội loài người. Và chỉ có Mai mới để làm biểu tượng cho người có chí anh hùng, dòng truyền phu, coi thường danh lợi và phú quý coi như tất cả là phù vân, trong mắt họ thì vua, quan hay người khác cũng quyên tất là loài cỏ rác, họ coi bản khoa bảng trí thức là xu thế, nên nhàn, a dua chủ biệt không màng theo vinh hoa phú quý, cũng khác nào sâu bọ, cũng thú đời sống. Thế để của Chu Thôn Cao Bá Quát, về chí hiện ngang ông đã viết:

*Thập tái luân giao của n của kim
Nhớ sinh để thế bái mai hoa*

Cũng như hoa Đào, hoa Mai cũng được các văn nhân thi sĩ dùng làm cảm hứng để diễn tả nét đài trang, thanh nhã của người người đàn bà đẹp trong các bài thơ cũng như tân. Trong Đoan Trùng Tân Thanh mà ta thường biết với tên Kim Vân Kiều hay Truyện Kiều, của Tiên Điền Nguyễn Du đã viết khi về với sắc đẹp của hai chị em Thúy Kiều và Thúy Vân :

*Mai đẹp cách, tuy tinh thần
Mặt người đẹp, mặt phân vân
(Kim Vân Kiều - Nguyễn Du)*

Nhớ người người Lêch Lãm , Kẻ Bình Dân Về Mai:

Hoa Mai Vàng Ngày Tết.

Tác Giả: Vietnam Review

Thứ Tư,, 14 Tháng 1 Năm 2009 22:08

Mọi đời Xuân về, người đi chợ Tết cách khác nhau chứ không ai giống ai cả, nhất là đời về những ngày tao nhân mạt khách. Còn đời về những người bình dân, khi mua chậu mai để vui ba ngày Tết thì chậu có nhiều hoa nở đúng vào lúc giao thừa. Và sau đó hoa Mai về còn tiếp tục nở rộ và lâu tàn ít nhất là trong ba ngày Tết, như thế cũng là quá đủ rồi vì đời về những người, đó là đi mua báo Tết có đủ các số may mắn cho năm mới mà họ mong chờ.

Những đời về những người khác nhau, thế là những người có tiền thì khi mua mai để thờ cúng thì chậu phải là Mai còn trong chậu, cây Mai phải to và cao, hoa lá xum xuê, nhìn vào là thấy cây hoa Mai đẹp sẽ được chưng trên những hàng xóm láng giềng về sẽ giàu sang sung túc cả nhà nhân nó. Còn đời về những người tao nhân mạt khách, họ cũng giống như sành điệu, thì cây hoa mai không phải là loài vô tri, mà nó có sức sống tinh thần nên là một sinh vật có cảm giác, biết vui biết buồn hòa chung với người và thế giới ngoài, nên nhiều người đã mệnh danh cho rằng “ Hoa Mai là hoàng hậu của các loài hoa” nên đã được các ái mộ, nâng niu, chiếu chuốc đúng với câu tục ngữ - Nâng nhấc nâng trồng, hạ nhấc hạ trồng hoa – Và tùy theo màu sắc người đã đặt tên cho hoa Mai :

-Bách mai, Chi Mai, Mai Ngọc sẽ là tên hoa Mai có màu sắc trắng như tuyết.

-Mai Thanh Đài là tên hoa mai có sắc màu xanh

-Hoàng Mai, Lập Mai là tên hoa mai có sắc màu vàng (loại hoa Mai này chỉ nở vào những ngày cuối mùa đông)

-Hàng Mai là tên hoa mai có sắc màu đỏ.

-Mai Thanh Đài Lục Ngọc là tên hoa mai có 6 cánh đan chéo vào nhau như sóng nai, màu xanh. - -Mai Chuối là tên hoa mai có hoa và trái kết thành chuối.

-Mai Chiếu Thủy là tên hoa mai có sắc màu trắng, cánh nhỏ, thế nghiêng xuống mặt nước, nở trên ta trắng bên bờ hồ hay sông nước (loại hoa mai này quý hiếm).

-Mai Tứ Thủy, Mai Tứ quý là tên hoa mai có hoa suốt năm, cả bốn mùa ta đều thấy nó nở bông.

Không rõ loài Hoa Mai xuất hiện vào thời điểm nào trên mặt đất cả, có người cho rằng có lẽ nó xuất hiện từ lâu lắm rồi vì Mai là một loài hoa có sức chịu đựng dai, không chết trong thời tiết băng giá cả mùa đông để có thể trở nên đâm bông vào buổi giao mùa giữa tiết đông giá rét, trời dấy dậy những cơn gió khi qua mùa xuân tiết trời ấm áp, có nghĩa là chuyển tiếp từ lạnh lẽo qua ấm áp, năm cũ qua năm mới.

Hoa Mai có năm cánh nó kết thành vòng tròn, ta có thể nói đó là biểu tượng ánh thái dương lan tỏa cả tiết trời ấm áp, những người muốn chan hòa cho trái đất hòa bình và nhân gian được vui vẻ, nhất là vào buổi sáng cả những ngày đầu xuân. Với các đức tính như thế nên loài hoa này mọi đời gọi là Hoa Mai.

Hoa Mai là gì? Hoa mà người ta đã đặt cho nó nhiều tên rất trân quý nên cũng có nhiều giai thoại làm nền cho văn chương phong phú thành những điển tích :

1.-Cái ngày mà Vua Ông gặp nàng khi con gái của ông là Vua Ông Thuý Kiều phải bán mình chuộc mẹ cho cha, khi nàng phải theo tên Mã Giám Sinh và Lâm Tri thì có một đêm nàng buồn bã và ôm mặt khóc dưới bóng đèn khuya leo lét, buồn đặt ruốt tím gan khi nhớ đến Kim Trọng, người yêu của mình đang rong ruổi xa ngoài muôn dặm. Đợi đến tận cuối năm đầu tháng bị đất đỏ Nguyễn Du tiên sinh đã mượn điển tích Trúc Mai mà viết :

*Tái Sinh chửa dặt hững hờ
Làm thân trâu ngựa a đời bù Trúc Mai
(Kim Vân Kiều - Nguyễn Du)*

Vậy Trúc-Mai là gì ? Nó chính là hai loại cây vernal xanh tốt trong mùa đông băng giá. Nói về đặc tính của hai loại cây này là “Trúc bất ch thiên, Mai bất ch địa”, nên cho là một sự hòa hợp âm dương tuyệt diệu. Cũng có sách cho rằng “Lịch sử văn minh” vì sách này có ghi lại câu chuyện Trúc Mai như sau: Vào những mùa đông, các tao nhân mặc khách, không ai biết ai mà vernal hay thì Đổng Long Môn của nhà Quê Đông đã vẫn chăm và chăm sóc người trồng Trúc-Mai vì nơi đây họ thích thú khi thấy những cây Trúc Mai vernal xanh tốt giữa mùa đông trong cảnh tuyết rơi hay đã đóng băng giá buốt lạnh lẽo. Nơi đây có hai giai nhân tài tên Hoàng Kiều Mai và Lam Bá Trúc đã có dịp làm quen với nhau rồi yêu nhau thắm thiết. Nhưng mà nghề của họ nào đó nên họ phải chia tay nhau, trước lúc phân biệt Lam Bá Trúc bị một cành Mai còn Hoàng Kiều Mai thì lại bị một nhánh Trúc trao đổi lẫn nhau để làm kẻ vernal. Kết quả đôi trai tài gái sắc đã chia tay nên duyên vợ chồng nên họ nói về tình yêu trai gái, vợ chồng, người đi thì người dùng điển tích Trúc Mai để tả cảnh đoàn tụ và sự yêu nhau khăng khít.

2.-Trong tập “Kiến Văn Tiểu Lục” của nhà học giả Lê Quý Đôn, nói về đời của Hồ Quý Ly có nhắc tới một điển tích Nhứt Chi Mai.

Vậy Nhứt Chi Mai là gì ? Theo sách viết cho biết thì phải của ông Hồ Quý Ly là người Tàu, đã trốn về vì chiến tranh nên đi sang Đàng Ngoài và định cư ở đây. Khi ông khôn lớn đi tìm công việc làm và tạo danh giá cho chính bản thân mình, cho nên Hồ Quý Ly đã bỏ làng quê ra đi đến chốn thành. Ông đã đi về phía kinh đô Thăng Long. Trên đường đi ông đã làm được một cuốn sách lặn lội như người đi, cảm lên đời, ông thấy nhan đề là “Quê hương Hàn Cung Lý Nhứt t

Hoa Mai Vàng Ngày Tết.

Tác Giả: Vietnam Review

Thứ Tư: 14 Tháng 1 Năm 2009 22:08

Chi Mai”. Nhờ nó nên ông đã có được nhiều kiêu hãnh chính trị và quân sự nên Ông được vua Trần Nhân Tông trọng dụng, được thăng quan tiến chức thật nhanh. Rồi có một hôm nhân các triều thần họp, các quan văn võ đều có mặt trong cung, Vua Nhân Tông mời chiếu vào rừng quỳ, quanh đình Thiên Thọ mà ra một câu đối:

Thanh thờ đình tiên thiên phước quỳ c

Trong lúc các quan chầu họp xong rồi, thì Hồ Quý Ly chợt nhận thấy câu đối của vua mà trong đó đây mình đã tình cờ làm được trên đường đi khi đến Thăng Long, nên đã đối đáp được ngay:

Quỳ ng Hàn cung lý Nhứt Chi Mai

Nhà vua vui mừng, cho đó là duyên kỳ ngộ nên đã đem công chúa gả cho Hồ Quý Ly. Từ lúc đó hồ Hồ mới có được cơ hội xây dựng thế lực để cướp ngôi nhà Trần sau khi Thế Tông Hoàng Trần Nhân Tông băng hà.

3.- Một điển tích nữa đó là “Mai Trường An” hay còn có tên là “Mai Tết Quý”

Điển tích này được rút ra từ câu chuyện về nàng Tây Thi, một cô gái nọ của Việt đã giúp Vua Việt Câu Tiễn đánh bại Ngô Phù Sai, rửa sạch và thu hồi lại đất nước đã mất. Điển tích trên cũng như đã nhắc tới câu chuyện nàng Dương Thái Chân, tức là Dương Quý Phi, ái thiếp của vua Đường Minh Hoàng. Vào thời đó có Lạc Khôi làm quan tại tỉnh Giang Nam. Một hôm nhân có lính trạm (tức là người lính cấp ngựa để đi xa), người lính là phu trạm lấy mang theo một con ngựa Trường An nên ông Lạc Khôi đã bắt một con ngựa Mai để gởi về tỉnh bạn là Phạm Việp, có kèm theo một bài thơ:

Chiều Mai phùng địch thủ

Ký để lưng ngựa nhân

Giang Nam vô sự hữu

Liều ngựa Nhứt Chi Mai

Cảm động và thán phục những người bạn quý nên Phạm Việp đã đem con ngựa đó trả lại và chăm

Hoa Mai Vàng Ngày Tết.

Tác Giả: Vietnam Review

Thứ Tư, 14 Tháng 1 Năm 2009 22:08

sóc vun x̣i c̣n tḥn. Sau đó cành Mai này trở thành cây Mai có hoa nở c̣n mùa, các nhà văn nhà thơ đã lấy hình ảnh Mai Tết Quý hay còn gọi là Mai tṛng An, để ám chỉ vẻ nhan sắc chim sa cá ḷn c̣a các giai nhân ṇi ṭng, mà ta đã thấy trong lịch sử Trung Hoa, nhất là vẻ Tây Thi và vẻ Thái Chân.

Hoa Mai trong thơ, văn :

Những văn nhân thi sĩ thường ưa chuộng hoa Mai, vì họ biết như họ cũng ưa nho giáo và vì quan niệm ṛng Hoa Mai là biểu tượng cao quý c̣a lập sĩ phu, quân tử. Bởi vì cây Mai rễ dẻo dai, đứng vững vững giữa trời đất gió, khi đã rụng hết lá, thân cây trở tṛi, những vào cuối tháng cḥp vào những ngày Tết sắp đến thì khắp thân cây Mai đột nhiên nảy những mầm xanh và trở thành búp cḥi lúc giao mùa thì mãn khai Hoa Mai nở ṛ. Nhìn cảnh vật đất trời sắc ṣng c̣a Mai, một cao tăng đời nhà Lý (1045-1096) là Thiền Giác đời sau đã hình thành khái niệm ra một câu kệ ṛt ṇi ṭng “Cáo Tết Tḥ Chúng”, cho đến bây giờ còn truyền tụng :

*Xuân qua trăm hoa rụng
Xuân tới trăm hoa tươi
Trên cành mới nở đi mãi
Trên đời già đến rồi
Chớ bỏ xuân tàn hoa rụng hết
Đêm qua sân trước nở cành mai*

Ý nghĩa c̣a những câu kệ này như là một thông điệp gửi đến cho mọi người ṛng phải kiên trì khi cuộc sống gặp nghịch cảnh mà trái lại phải vươn lên như cây Hoa Mai cành lá khô héo tưởng chừng như đã chết, rồi lại nở mà cây Hoa Mai sân trước, đêm qua đã nở hoa đẹp cảnh khi giao mùa.

Cùng một ý tưởng này, có một bài thơ “Tết Mai” của nhà thơ Tố Hữu sáng tác vào thời nhà Đệ nhất Cộng hòa sau :

*Vườn mới đông ḍc cḥi
Cỏ cần noãn đ̣c ḥi
Tâm thân thâm tuy ṭ lý
Ṭc nḥt nḥt cḥi khai*

Xin đä c phép tä m đä ch thoát:

*Nhä u cây lä nh giá chä t đä n
Hoa Mai thì khác, đä n đä n hä i sinh
Sä ng trong mä t kì p điều linh
Chä t đä m qua đä tä mình nä hoa*

Vào thä i Đä i Đä ng lä i rä t thä nh hành vä lä i thä Thä t Ngôn ngä m vä nh. Nhä t là vào thä i Bä c Tä ng thì lä i có rä t nhiä u thi sĩ nä i tiä ng không kém gì Đä Phä, Lý Bä ch, Bä ch Cä Dä đä i Đä ng đã ca ngä i Hoa Mai bä ng nhä ng bài vä nh Mai.

Mä t thi sĩ đä c biä t tên là Lam Pha, ông mê Mai đä n nä i cä đä i chä thích ngä m Hoa Mai chä không thä m ngä m nghĩa... đàn bà, ngay cä đä n đàn bà đä p nghiêng nä c đä thành ông cũng chä ng ham ! Mä t ngä i nä a là Vä ng An Thä ch (1021-1086) ông là Tä Tä ng đä i nhà Tä ng Thä n Tông, nä i tiä ng vä mä t chính trä nhä ng vä mä t văn chä ng thi phú cũng không kém nä i danh nên ông đã đä lä i cho hä u thä nhiä u bài văn, thä nä i tiä ng mà ta phä i kä đä n bài thä “Mai Hoa” đä c nhiä u ngä i nä a chuä ng :

*Tä ng đä c sä Chi Mai
Läng Hàn đä c tä khai
Dao tri bä t thä khuyä t
Đä mai tinh tác thä p phä n xuân*

Xin đä c phép tä m đä ch thoát :

*Góc tä ng có mä y nhánh mai
Vui trong giá rét, trä tài nä hoa
Nhìn xa tä ng tuyä t nhä t nhä oà
Nhä ng không, hä ng đã đä ng hoà xuân sang*

Hoa Mai Vàng Ngày Tết.

Tác Giả: Vietnam Review

Thứ Tư,, 14 Tháng 1 Năm 2009 22:08

Ngßi mà chßng nhßng ca tßng hoa Mai, nhßng lßi còn ca ngßi cß thß lßn tuyßt đó là thi sĩ Lß Mai Pha vì theo ông thì bßt cß là ai nßu đã có trong tay ba thß kß trên thì coi nhß là hß đã có cß mßt trßi xuân hßnh phúc, sß tuyßt vßi có đßc ba thß vßa kß đó đã làm tßi vui cußc đßi cßa hß :

*Nhßt mß thi thành, thiên hßu tuyßt
Đß Mai tinh tác, thßp phßn xuân*

Xin đßc phép tßm đßch thoát :

*Vßa vì t thß xong thì đêm tßi
Ngoài trßi gió hú, tuyßt pha sßng
Góc tßng hoa mai vui nß rß
Lòng ta vui hßng lúc xuân sang*

Chßng nhßng chß có văn nhân thi sĩ mßi sáng tác qua cßm hßng Hoa Mai mà cß hoß sĩ cũng tìm hßng đß vß, hoß sĩ Trßng Nhân đã vß mßt cành hoa Mai màu đen trßng (ông đã dùng mßc nßc), nhìn thßt sßng đßng và có hßn. Tuy nhiên vßn còn có ngßi vß hoa Mai nßi tißng hßn, ta phßi kß đßn vua Tßng Huy Tông (1100-1125), thßi Bßc Tßng. Nhßng vì ham vß, mê chßi, vua lßi ßa nghe theo bßn nßnh thßn nhß Sài Kính, Trßng Ban Xßng v.v. nên đã làm cß nghißp nhà Tßng bß gißc Kim ß phßng Bßc chißm đßt vào năm 1127, khi vua Tßng Huy Tông (lúc đó đã là Thßng Hoàng), bß gißc bßt cùng vßi vua tßi vß là Khâm Tôn cùng nhißu yßu nhân khác cßa trißu đình đã bß nßc Kim đem vß giam giß ß Nßi Mông và sau này bß chßt tßi đó. Vua Tßng Huy Tông chß trß vì đßc 27 năm (1108-1135) nhßng ông cũng đã đß lßi cho đßi nhißu bßc tranh giá trß, trong sß này có bßc danh hßa “Kßt năm màu trên nhßnh Mai”, bßc tranh này hißn Vißn Bßo Tßng Boston (Hoa Kß) là sß hßu chủ, và đang đßc trßng bày tßi nßi đây.

Theo cß Vßng Hßng Sßn, nhà hßc giß và khßo cß hßc nßi tißng cßa mißn Nam Vißt Nam vißt trong quyßn sách có nhan đß là “ Sai Gòn Năm Xßa”, thì hißn VN có hai loài Mai, mßt cßa Trung Hoa đã xußt hißn tß thßi thßng cß (mà kinh thi đã tßng đß cßp đßn). Mßt gißng khác là loßi Mai Vàng nßi tißng cßa VN, mßi tßi nay ngßi ta vßn chßa truy tìm đßc ngußn xußt xß cßa Mai Vàng xußt hißn vào thßi đßi nào. Cũng nên nói thêm rßng Mai vàng chß mßc ß Mißn Nam VN, nó xußt hißn nhißu nhßt ß tßnh Qußng Nam và tßnh Bình Thußn.

Rißng ß chung quanh Sài Gòn chß có gißng Mai Trßng (Bßch Mai) ta thßy rßt nhißu tßi Chùa

Hoa Mai Vàng Ngày Tết.

Tác Giả: Vietnam Review

Thứ Tư, 14 Tháng 1 Năm 2009 22:08

Cây Mai, Gò Mai và Chùa Gò (Phäng Sän Tä). Giäng Bäch Mai này cũng theo tác giä Väng Häng Sän thì nó đã đäng đem tä bên Cao Miän vä näc ta, và đäng träng täi các näi nói trên.

Mäi đä Xuân vä Tät đän, nhä đã nói ä trên, dù cho ä giai cäp nào trong xã häi - giäu, nghèo, sang, hän – ai cũng muän có hoa mai đä trong nhà trong ba ngày Tät nhä cäu mong có đäng cä may män vì hä tin räng hoa Mai sä đem may män, hänh phúc đän cho cä gia đänh mình - Ngày Tät mà có hoa Mai trong nhà thì đó là nguän vui cho mäi ngäoi, cũng đã là täp täc đäng läu truyän cäa dân täc Viät chúng ta.

ooOoo

Hoa đào ngày xuân

Tä Xuân Thäc

*Trên cây còn giät näng vàng
Em nhä tiên nä nhä nhäng trong sen
Hoa đào trên đäy nhä ghen
Cánh hoa räi räng xuäng bên ao nhà
(Đào Sen – Nguyễn Đä)*

Mäi đä Xuân vä thì täc lä chäi hoa đào ngày Tät ä Hà Näi nói riêng hay ä miän Bäc Viät Nam nói chung, mäi ngäoi kä phú quý cũng nhä ngäoi bình dân đäu đua nhau mua hoa đào vä chäng bày đän xuân, nhät là vào đäp Tät Nguyên Đän là lúc hoa đào nä rä mäu häng thäm đäp tuyät väi näi bät giäa các loài hoa nên nghiäm nhiên đã trä thành loäi hoa Tät chính thäng cäa dân täc.

Hoa đào vì có mäu häng räc rängäi ta thäng giäi là mäu “hä tän” nên nó rät phù häp väi không khí vui täi cäa ngày Tät, nhäng hy väng tràn trä cäa nhäng ngày đäu năm mäi đä mäi ngäoi cùng chúc täng län nhau.

Khi ra đ̣nh c̣ đ̣ ṇ c̣ ngoài, dù ta đang ṣng đ̣ Á châu, Âu Châu, Úc Châu, hay Ṃ Châu thì khi g̣n ṭi nḥng ngày cụi ṇm, lòng ta ḷi ḅng khụng nḥ ṿ dĩ ṿng, và trong hịn ṭi nḥng không bịt là mình đang ḅng khụng tịc nụi đ̣i ụ gì trong quá kḥ . . . Còn đây hịn ṭi thì ḷi bụn phịn truỵn gì vì Tết Đ̣ng ḷ ch ṇi x̣ ng̣ đ̣ n ṛi ḷi đã qua đ̣ trong ḷng ḷ và ṭ ḷt, còn xuân ṿ Tết đ̣ n ṇi quê mình thì ḷi nghìn trùng xa cách. Mong đ̣i hay ṃ đ̣c nḥ nḥng năm x̣a cḥ còn là ḳ nịm, nḥ ḷi tḥi x̣a ṿi nḥng cái ṭt tḥt êm đ̣m, dù đ̣t ṇ c̣ lúc đó đ̣t ṇ c̣ còn trong c̣ n ḷa ḷn nḥng ṃi ng̣ đ̣i ṿ n ḅn ṛn lo ṣm ṭt. Không ḳ đ̣n khi quân C̣ng ṣn mịn Ḅc xua quân chịm tṛn mịn Nam thì ṭt c̣ mùa Xuân thành đ̣m đ̣m, hàng trịu ng̣ đ̣i pḥi ḅ ṇ c̣ ra đ̣i lánh ṇn tìm ṭ do, hay ḅ thây trên đ̣ng ṿ ṭ bịn . . .

G̣i ḷi gịc ṃ x̣a đ̣ đ̣n ta ṿ quê ḥng cũ, nḥng ngày xuân ṿ ṭt đ̣n đ̣c quây qụn vui c̣a nḥng nịm vui c̣a tụi tḥ. Tḥt khó quên nḥng ngày ṣp Tết đ̣ng nhìn ḥt ṃa pḥn nḥ ḅi c̣a mùa Xuân, nḥng gịt ṃa nhỏ nḥ đó ṛi xụng bám vào trên ṭng cánh cúc vàng bên tḥm gió nḥ bay. Nḥng ṇu lúc đó tṛi đ̣i ḥng trút xụng ṃt c̣n ṃa rào, thì ta ḷi đã c̣m tḥy đ̣c mùa xuân nḥ đang ḅt đ̣u ṿ trên nḥng gịu hoa, hay ngay trên nḥng ng̣n c̣ non xanh bịc. Pḥ xá ḅng đ̣c ṇ c̣ ṃa trút xụng nḥ có bàn tay lau ṣch đ̣ ṃi ng̣ đ̣i cùng vui Xuân. Nḥng hàng cây tṛng đ̣c theo hai bên hè pḥ nḥ g̣c pḥng, g̣c me, nḥng chịc lá non đã tḥy ṃng ṛn nhen nhúm ló ra, ṭt c̣ nḥ cùng xuân ṃ ḥi. Đáng ḳ nḥt là hoa Đào. Nḥng nḥc ṭi hoa Đào ta pḥi nḥ ṭi Vũ Đình Liên ṿi thi pḥm tuỵt tác Ông Đ̣ Già:

*Ṃi năm hoa đào ṇ
Ḷi tḥy ông đ̣ già
Bày ṃc Tàu gịy đ̣
Bên pḥ đ̣ng ng̣ đ̣i qua
Năm nay đào ḷi ṇ
Không tḥy ông đ̣ x̣a*

Ngọi ô thành pḥ Hà Ṇi, cḥnh cḥch ṿ ḥng tây ḅc c̣a Ḥ Tây có làng Nḥt Tân, là đ̣a danh ṇi tịng ṿ ngḥ tṛng bích đào và đào phai. Tṛc Hịp Đ̣nh Genève chia đôi đ̣t ṇ c̣ năm 1954, tám ṃ đ̣i pḥn trăm dân làng đ̣ đây chuyên ngḥ tṛng đào, ḥ khai kḥn đ̣n g̣n trăm ṃu đ̣t, tṛng hàng cḥc ngàn cây đào ṃi đ̣ cung đ̣ng nhu c̣u tḥ hịu cḥi hoa đào vào đ̣p Tết c̣a dân Hà Ṇi.

Lọi bích đào hoa to, ṃi c̣m cḥ đ̣ ḍm bông, ṃi bông có 12 hay 14 cánh nḥng cũng có lọi lọi bông kép có ṭi 32 cánh, lọi này ng̣ đ̣i ta ít tṛng vì không đ̣c c̣a chụng. Cánh hoa bích đào thì đ̣y có màu ḥng tḥm, x̣p thành nhịu ḷp bao ḅc nḥ vàng phía trong tọ ra tua

tả; lá bích đào hình mũi mác màu xanh biếc, cành thì vuông thon gọn. Người ta nói bích đào là loại hoa đẹp nhất, hiếm quý vì khó trồng vì nó ít trồng phải có đất ưa ẩm thích nắng.

Bích đào và đào phai (đào ăn quả) xuất xứ cây giống từ bên Trung Hoa. Theo các nhà khảo cổ học về cây trồng thì người Trung Hoa biết trồng đào ít nhất cũng đã từ hàng ngàn năm, thậm chí hàng ngàn năm không chính xác. Đào từ Trung Hoa các nhà trồng từ đem sang Trung Á (Asie Centrale), rồi vào Perse tức Iran (Ba Tư). Khoảng một thế kỷ trước công nguyên, một người tên là Alexandre Le Grand mang giống đào từ xứ Perse vào Rome (La Mã) nhưng mãi đến thế kỷ 17, cây đào mới được du nhập vào Mỹ Châu.

Các nhà thực vật học đầu tiên trồng Perse là quê hương của đào, nên đặt cho nó cái tên khoa học là *Prunus persica*. Sau người ta biết là đã nhầm khi đặt tên này nhưng vì đã quen gọi lâu đời rồi nên người ta vẫn giữ nguyên tên đó thay vì phải đổi là *Prunus sinensis*, họ Rosacées. Vì thế Nam ta từ khi du nhập người ta đã biết trồng đào phai lấy quả để ăn, loại đào phai này có hoa cánh mỏng và thơm, hoa màu hồng nhạt nhưng lá thì màu xanh đậm. Đào phai đẹp trồng, nó mọc vươn lên rất mạnh.

Vùng Hoàng Liên Sơn có thị trấn Sa Pa là xứ sở của đào phai, nơi đây có nhiều nhà vườn giống loại đào phai để bán cho những nhà trồng đào khắp nước, dân làng Nhứt Tân gọi thành Hà Nội cũng mua giống đào phai ở đây đem về trồng, cây trồng được một năm thì có đất sạch để làm gốc ghép, khoảng tháng 11 dùng ống lọc chèn vào chậu trồng nhánh bích đào ghép vào gốc cây đào phai và khi Tết đến thì cành bích đào này cũng vừa đẹp nhìn xinh tươi và nở hoa hồng thơm, dân làng Nhứt Tân nơi trồng và những cành đào này khi họ tung ra thị trường bán cho dân thành Hà Nội. Vì một gốc đào phai ghép một năm được có một cành nên ta có thể đếm những vết thẹo người ta thắp cho được một cành đào một năm để biết số tuổi, bao nhiêu vết thẹo là bấy nhiêu tuổi.

Ngoài đào phai và bích đào phát xuất từ Trung Hoa ra, ta còn có hoa anh đào phát xuất từ nước Nhật. Nhật người ta gọi hoa anh đào là “quả hoa”, vì dân tộc Nhật lấy hoa anh đào làm biểu tượng cho quốc gia của họ nên người ta thường gọi Nhật là xứ hoa anh đào, nó được trồng khắp nơi trên đất nước Phù Tang kể cả những vùng núi hẻo lánh hiếm người, du khách đến gần nơi có những ngôi chùa cổ kính rồi nhìn từ xa thì thấy mái chùa thấp thoáng ẩn hiện dưới những chùm cây đào cũng thơm mát thơm mát như những tiên nữ nên thơ. Hoa đào nở vào mùa xuân nên cũng đẹp xuân và hoa đào nở thì cũng một góc trời rực rỡ màu hồng, tạo cho chốn thi nhân môn đệ vui vẻ thanh thản và uy nghiêm trở thành chốn tôn nghiêm nên bí nhiệm mà đầy đẽo và làm cho lòng du khách cảm thấy đầy những xúc cảm gần gũi tiên mà xa cõi trần.

Khoảng gần ba ngàn gốc đào loài Yoshimo và Kwanzan được chuyển đến Hoa Thịnh Đốn do nhà công nhân Hoàng đưa đi đến cho chính phủ Nhật thân tặng chính phủ Hoa Kỳ vào năm 1912, những cây này phần lớn đem trồng dọc hai bên bờ sông Potomac tại thủ đô Hoa Thịnh Đốn. Rồi kể từ năm 1934 chính quyền đã khuyến khích người dân Nhật mua Hoa Anh Đào thì cũng bắt đầu có mua Hoa Anh Đào tại các tiểu bang đáng yêu này của đất Phù Tang. Những thay vì đi dạo ngắm hoa, người thi nhân trà hay ca hát dưới hoa thì người nước Mỹ lại thích thú khác, không đi ngắm mua mà thi nhân ngắm hoa, trái lại còn ào ào các cuộc diễu hành xe hoa có sự tham dự của nhiều tiểu bang và thủ đô Hoa Thịnh Đốn tham dự lễ dĩ nhiên có các ban nhạc nổi tiếng của các khu vực tiểu bang cùng với tham dự giúp vui thổi tấu nhạc vui nhộn. Vào buổi hàng năm hoa đào nở, những không biết rõ ngày nào hoa đào nở rồi, vì tục tục vào thời tiết do đó những nhà tiên đoán thời tiết phải đoán trước để đưa nh ngày lễ hội cho kịp lúc hoa anh đào nở. Năm nào chăng may đoán lầm quố hay mua tuyết hay mua đá để xuất làm hoa tàn lụi sớm thì những người thi nhân Hoa Anh Đào chỉ còn cách trở mặt ra ngắm nhìn một cách thẫn thờ ngẩn ngơ cảnh trời tuyết bám phủ tuyết hay ngắm những cánh hoa phù du bay múa gió vùi dập tan tác bên đường.

Nhật Hoàng cũng gửi tặng người Pháp nhiều gốc cây hoa anh đào vào đầu thế kỷ 20, những cây này được đem trồng tại Jardin des Plantes tuy chỉ vài chục cây nhưng có loài, loài hoa anh đào loài cánh đơn loài cánh kép, có hoa loài trắng hồng hay không có hồng thắm, hoa có màu trắng hay phần phần hồng đơn hoa có màu hồng đỏ rồi thì hoa có đủ thắm. Tại vườn đào trong Parc de Sceaux, có khoảng 150 cây, những cây còn sống nay đã thành công thất vì được trồng tại đầu thế kỷ 20 hiện nay chỉ còn lại một phần ba tức là còn khoảng 50 gốc thành công thất còn những cây chết thì đã được thay thế ngay bằng những cây mới nên thời mùa hoa thì vườn hoa anh đào bao giờ cũng nở rộ thắm tưng tưng. Những cây đào trồng ở đây đều thu hoạch loài hoa anh đào chính gốc, nghĩa là chừa lại giống nên cây có chiều cao chừng 3 hay 4 thước, có loài hoa mọc thành chùm cánh hoa mỏng như vôi lụa Hà Đông to hồng thắm ngọt ngào, những phần hồng của hoa bay trong gió cũng dễ làm khựng người bắt đầu ngắm phần hoa.

Thời mùa hoa nở thì cảnh nào cảnh này đầy hoa chi chít những chầu chầu cảnh, nhiều cảnh mang nhiều hoa quá nên nghiêng người xuống ngắm nhìn mà mắt đất nhìn vào ta thấy như những bông hoa thiên nhiên khựng lại được đất lên trên non xanh vẩy, trông rất mướt mà lại thướt dịu dàng. Du khách mà ngắm nhìn gốc cây rồi ngắm nhìn lên ngắm nhìn cây thì thấy công mắt trời hoa đào lung lung nên thơ. Du khách lại nhìn ra tứ phía, thì thấy công mắt khung trời màu hồng bát ngát bao phủ khắp không gian, có thể phải kêu lên rằng “Ồ đẹp quá, tôi đang được ngắm cảnh như Thiên Đàng hay gì!”

Người ta ví kiếp hoa mong manh sớm nở thì tàn, kiếp hoa đào lại càng mong manh hơn nữa, từ lúc hoa nở đến khi hoa tàn chỉ kéo dài được chừng ba ngày, thời gian thướt thướt ngắn ngủi! Nếu nói đến công mùa hoa anh đào thì cũng chỉ kéo dài được khoảng ba tuần lễ là thôi đã. Mùa hoa anh đào bắt đầu từ đầu tháng 1, đầu tháng thì những người đoá hoa khai mào đầu mùa bắt đầu nở cho

đ n h t tu n th ba là nh ng cánh hoa cu i cùng r ng h t đ v n đào tr i tr ng thái bình th ng, nh ng dù nh v y thì v n đào v n có v h p đ n riêng c a nó, nhìn vào ta th y t i mát khi nh ng cánh hoa bay t i t kh p n i tr i th m trên n n c xanh t i nhìn bao quát c nh v t th t nên th .

Cây đào đ c đem ví v i ng i ph n b i vì h y u đ u i o l nh li u y u đào t .Trong ch ng th p t niên c a T truy n, hoa đào l i đ c bi u hi u cho ng i ph n có nhan s c di m l . Truy n k r ng nàng T c V , v T c H u đ i Xuân Thu, có s c đ p chin sa cá l n. S Vãn V ng r t mê nàng nên tìm cách di t T c H u r i đem nàng v phong làm chánh th t ch vì nàng T c V ch ng nh ng có dáng đi đ ng th t tha m t mà, l i còn có dáng y u đi u th c n , đ c bi t n a là hai má nàng lúc nào cũng ng h ng nh m u hoa đào, nên nàng đ c ng i đ ng th i t ng cho bi t danh “Đào Hoa Phu Nhân”.

Trong bài Đào Nguyên ký c a Đào Ti m có vi t r ng: Vào đ i T n (245-419) có m t ng i thuy n chài chuyên ngh l i cá Vũ Lăng, m t hôm n ông thuy n chài chèo thuy n đ i ng c dòng sông, th y m t n c có nhi u hoa đào trôi theo dòng n c đ xu ng, thuy n ông b dòng n c ch y xi t đã đ a ông l c vào n i tr ng mà dân đ a ph ng tr ng toàn là nh ng cây đào, dân chúng n i đây có cu c s ng r t thanh nhàn an vui h nh phúc. V sau ng i ta dùng danh t “đ ng đào”, “đào nguyên”, hay “ngu n đào” đ ch n i tiên c nh mà n i đó có th n tiên . Truy n c n c Trung Hoa có nói đ n v n đào c a Tây V ng M u tiên gi i n i này có hoa đào n quanh năm, hoa sinh trái đ b n mùa, t ng truy n r ng nh ng ai mà đ c ăn trái đào tiên này s tr ng sinh b t lão (truy n Tây Du Ký c a Ngô Th a Ân cũng có nh c t i chuy n này). Nh ng b c tranh hay t ng tam đ a mà ta th ng th y hình ba ông Phúc-L c-Th , ông Th bao gi trên tay cũng c m trái đào, ý nói trái đào trên tay là ông là đã thay cho l i chúc th . Trong tranh hay bán trong d p t đ khách mua v treo nhà nhân ngày đón Xuân thì có hình th ng bé m m m m, giang tay ôm trái đào tiên kh ng l vào lòng cũng là có ý nghĩa chúc tr ng th .Còn n u ta mu n nói v chuy n ái tình thì không th không nh c t i giai tho i Hoa Đào Thôi H , vì truy n này đã l y hoa đào đ ng làm n n cho m t câu chuy n tình lãng m n nh t trong văn ch ng thi phú Trung Hoa.

Truy n k r ng Thôi H , m t danh sĩ đ i Đ ng (618-907), nhân đ ngày h i Đ p Thanh, chàng đi rong r i r i l c đ ng đ n Đào Hoa Thôn, ghé vào Đào Hoa Trang m i c m th y khát n c và vì t n b đã lâu nên c m th y th m m t. V a khát n c lai m t nên đã gõ c a trang tr i Đào Hoa Trang xin n c u ng. Khi ông v a gõ c a thì có m t thi u n ra m c a, nàng khép nép r t rè đ a n c cho chàng. Nàng r t xinh đ p e l th c n , hai má nàng đ hây hây, l i đ ng đ i bóng cây hoa đào má nàng càng t i th m đ p tuy t tr n. Chàng Thôi H nhìn nàng th y nàng e th n nên ông cũng th y ng ng ng p, chàng đ bát nu c nàng trao cho, u ng xong r i v i v cúi đ u chào t gi ra v . M t năm sau đ n ngày h i xuân Thôi H nh c nh nh ng i nên chàng háo h c tr y h i Đ p Thanh và tr l i Đào Hoa Trang, chàng đ n n i nh ng th y c a đóng then cài mà ng i th c n năm tr c đầu ch ng th y, ch th y muôn hoa đào v n r c r

Hoa Mai Vàng Ngày Tết.

Tác Giả: Vietnam Review

Thứ Tư, 14 Tháng 1 Năm 2009 22:08

đang m m c i trong gió l nh mùa đông. C m xúc quá chàng li n phóng bút đ m t bài th t t
tuy t trên c ng nhà nàng:

*Kh niên, kim nh t, th môn trung
Nhân dĩ n, đào hoa t ng ánh h ng
Nhân dĩ n b t tri hà x kh
Đào hoa y c u t u đông phong.*

Ph ng d ch:

*Ngày này năm ngoái t i c a này
Ng c chu t hoa đào, má đ hây
Nàng đi b n b t nào ai b t
Hoa đào n i đó v n c i t i*

Ng i thi u n và thân ph đi vi ng chùa xa mãi đ n x chi u m i tr v , hai cha con ch t nhìn
th y m nh gi y có vi t m y câu th ghim trên c a, nét bút nh ph ng múa r ng bay, đ c lên
nghe tình ý n ng nàn, nàng đoán ngay bài th và ý th là c a ng i khách du xuân d h i Đ p
Thanh năm ngoái, nàng c m đ ng l m nên sinh lòng t ng t .. K t đó hàng ngày nàng có ý
ngóng trông... Nh ng h t mùa hoa đào này đ n mùa hoa đào khác đã trôi qua, mà chàng v n
b t vô âm tín nên nàng h t s c tuy t v ng, ng i thi u n s u kh m t ng t , dung nhan m i
ngày m t ti u tu m t nguy t thêm xanh xao vàng vố. Cha nàng c g ng tìm th y tìm thu c c u
ch a cho đ a con gái mà ông c ng chi u, nh ng m i s c g ng c a ng i cha đ u không có
k t qu vì:

*Nh c h u l ng y viên tuy t m ng
Tùng lai vô đ c li u t ng t .*

Ph ng d ch:

*Th y gi i th y c u m ng ng i
M y khi th y gi i c u ng i t ng t*

Rồi một mùa hoa anh đào nở cách mấy năm sau, nàng thấy mình sức khỏe đã hao mòn không thể sống nổi để đi chơi mấy tình tuyt vọng nên thú t v i cha già đ xin tha t i b t hi u vì công n sinh thành đ n g đ c đ n nay ch a đ n tr . Ng i cha nhìn con gái thân yêu đang trong c n h p h i mà ru t xót đ đau, ông già n c m t tuôn tràn nu t l v i ch y đi tìm cho ra ng i đã đ th máng trên cánh c a năm x a thì v a k p lúc Thôi H v a t i đang đ ng tr c c a, ông già quy t chí đi tìm cho đ c ng i đ bài th nay đã th y ng i y nên lu ng cu ng đ n n i khi v a m c a ch y ra đ ng đã đ m b vào m t chàng đáng v v n nhân đó. Thấy ông già nét m t lão h t ho ng, n c m t đ m đ i, chàng h i c s , ông già phân tr n chàng hi u ra nên li n oà lên khóc và thú nh n mình chính là k đã đ th máng trên c a m y năm tr c đây tên và x ng danh là Thôi Hô.

Ông lão m ng r , cu ng quít kéo chàng vào nhà... nh ng đã quá mu n vì khi chàng v a đ n bên gi ng thì cũng chính là lúc ng i thi u n th h t ra nh ng h i th cu i cùng, nàng trao l i cho chàng m t li c nhìn y u đ u i nu i ti c r i nh m nghi n c p m t xinh x n. Thôi H h t ho ng li n quí xu ng bên gi ng, c m l y tay nàng, r i áp m t mình vào m t nàng khóc n c n ,. n c m t chàng Thôi H v a nh xu ng m t ng i thi u n thì l thay m t nàng t t hé m , nàng đã t nh l i, b nh t ng t c a nàng đã bi n m t nh m t k tích . Sau đó thì nhân Thôi H đã tr thành thiên tình s Hoa Đào Thôi H đã khép l i đ đây, nh ng v n còn ghi l i đ n ngày nay.

Tôi Vi t Nam n c ta hoa đào đã đi vào l ch s khi k l i r ng vào T t năm K D u (1789), lúc mà vua Quang Trung đem đoàn quân t Nam ra B c đ tiêu đ i t quân Thanh, đoàn quân ta đã t c th ng đ i phá đ c 20 v n quân Thanh xâm l c, vua Quang Trung li n sai quân sĩ ch n l y m t cảnh bích đào đ p nh t t kinh thành Thăng Long, r i sai ng i phi ng a mang g p vào Phú Xuân đ t ng công chúa Ng c Hân, thay thi p báo tin m ng chi n th ng.

Trong tru n c tích có k đ n T Th c, đ ng Bích Đào x Tr N i, huy n Nga S n, g n núi Th n Phù, là di tích m t câu chuy n th n tiên. Ng i x a k r ng T Th c nguyên là tri huy n Tiên Du (B c Ninh), vào ngày h i hoa m u đ n t i ngôi chùa s t i, m t thi u n đã vô ý làm g y cảnh hoa m u đ n thu c gi ng quý b ch hoa b t đ n, nàng không có ti n đ n nên khóc thút thít, chàng ch nh lòng t tâm nên đã c i áo khoác ngoài bán đi đ gi i c u cho ng i thi u n trót đánh g y cảnh hoa quý. Ít lâu sau đó T Th c treo n t quan v h ng thú đ i n viên ngao du s n th y. M t hôm h ng chí T Th c lên thuy n chèo ch i ngoài c a b Th n Phù, th y c nh đ p chàng bèn ghé vào b núi đ làm th vãng c nh, r i l c đ n m t đ ng tiên, chàng đ c gia đình i tiên gi i nh n làm r , g con gái yêu là Giáng H ng cho chàng nói là đ đ n n mà chàng đã b ti n đ n cảnh m u đ n b g y thu nào khi nàng t tiên gi i xu ng tr n gian ngao du nhân ngày l h i m u đ n.

Thị là chàng trai họ Đào Nguyên chung sống với nàng Giáng Hương, tuy vui sống nhưng nhàn nhàn tiên cảnh như thế thì Thị không nguôi lòng nhớ cảnh hoàng cung, chàng xin trở về chốn cũ. Bỗng không thấy chân chàng tiên giáng lâu hơn đợi nên nhấc mành u ban cho chàng vẫn hấc đưa về chốn trần gian, còn Giáng Hương trố mắt phút thì bồng, trao cho Thị một bao thuốc và dặn khi chàng về thì nhà ở trần gian hãy mở ra mà đợi.

Chàng cứ vẫn hấc bay về chốn quê, Thị Thị gặp bỗng bao là bỗng vì cảnh cũ người xưa đã hoàn toàn thay đổi vì người xưa cũng không còn. Chàng hỏi thăm ông già bà cụ trong làng thì có người cho biết, cụ tên ba đời của ông ta tên là Thị Thị, đi vào núi mất tích không về chốn này đã cả 100 năm. Chàng Thị Thị bước vào lòng núi và thấy . . . trên trời rồi xuống nên chàng tính quay lại để cứu lấy cánh hấc đưa trở về chốn Đào Tiên, nhưng cánh hấc đã bay cao vút trên chân trời rồi. Nhìn chốn thế và chốn dò, chàng ra xem mặt hay trong đó nàng viết :

“Tình duyên trần tiên đã đoan, muôn tìm lại chốn Đào Hoa xưa chốn còn đợi chờ nả đâu. Chàng hãy an phận thế thế – Ký tên: Giáng Hương”.

Một thời sau đó Thị Thị đi vào núi Hoành Sơn dãy núi này gọi Thanh Hoá rồi người ta không thấy ông trở lại nữa. Cảm hứng với sự việc đã xảy ra trong truyện Thị Thị này, thi sĩ Trần Đà đã rung động trong lòng cảm xúc sáng tác ra bài thơ khúc “Thị Thị Bồng” :

*Lá đào rơi rụng Thiên Thai
Sười thì n, oanh đưa, nhàn ng m người
Nả năm tiên cảnh,
Mặt bước trần ai
Cảnh cũ, duyên thế a có thế thôi!
Đá mòn, rêu nhọt
Núi ch y, huê trôi.
Cánh hấc bay lên vút trên trời
Trời đất nay xa cách mãi.
Cả chốn đưa non, chốn ng lại cũ
Ngàn năm thế thế bóng trắng ch.*

Văn Cao sáng tác bài “Thiên Thai” nhằm ca ngợi cảnh đẹp thiên nhiên phúc mà hai chàng Lưu Thiện, Nguyễn Triêu trong truyện thiên cảnh Trung Hoa, hai người cùng đợi chờ vui h h ng

Hoa Mai Vàng Ngày Tết.

Tác Giả: Vietnam Review
Thứ Tư, 14 Tháng 1 Năm 2009 22:08

khi l c t i v n hoa đào g i là Đào Nguyên vui s ng h nh phúc quá nên quên c đ ng v ;
sau này hai chàng ph i tr i tr n gian mà v n còn l u luy n h i ti c mãi:

*Thiên Thai, ch n đây hoa xuân ch a g p b m tr n gian
Có m t mùa đào cùng ngày tháng ch a tàn phai m t l n*

.....
Đào Nguyên tr c, L u Nguy n quên đ ng v

.....
Nay tìm Đào Nguyên - Đào Nguyên n i nao?

Ta th y ý th c a T n Đà cho ta t t ng t cõ tiên h ng v h gi i là tâm lý chung c a th
nhân là con ng i ta s ng n i nào dù sung s ng cách m y thì cũng không th quên đ c c
h ng, h mu n tìm v thắm l i hay khi đã v c h ng r i thì l i mu n l i đó luôn. Nh ng khi
mình đã l i đó mà c nh cũ ng i x a không còn n a h c m th y b v l c lũng thì s m
mu n gì h cũng l i tính chuy n b n i đó ra đi

T i Trung Hoa, các m u s c nh m u đào, m u hoa anh đào... th ng đ c s đ ng đ t nhan
s c c a ng i ph n . Nh ng ch a ch c có tác ph m nào l i ca ng i s c quy n r ũ phi th ng
c a đôi má đào ng i đàn bà nh trong Cung Oán Ngâm Khúc c a Ôn Nh H u Nguy n Gia
Thi u, sáng tác cu i th k th 18 :

*Áng đào kì m đậm bông não chúng
Khoé thu ba đ n sóng khuynh thành.
Bóng g ng l p ló trong màn
C cây cũng mu n n i tình mây m a.
(Cung Oán Ngâm Khúc (CONK câu15-18)*

*Má đào không thu c mà say
N c kia mu n đ , thành này mu n long
(CONK câu 167-168)*

Ch c n nhìn đôi má đ hây hây nh hoa đào trên g ng m t đ p ng i con gái đã làm chúa
m n vua yêu vì có s c h p d n mê h n đ n đ i nh u vua quan yêu say đ m m t cách mê
mu i đ a đ n tình trạng quan thì m t thành, vua thì m t n c nh ch i.

Nếu có dịp quý vị nên dành thì giờ tận hưởng nơi tròng đào vào mùa tròng bông ở gần nơi quý vị đang sinh sống như ở miền Bắc VN thì thăm vườn đào làng Nhật Tân ở gần thành phố Hà Nội (nếu nhà cảm quyên chưa đưa vào qui hoạch, hay lý do tròng đào đắt khách sống hay làm sân Golf cho dân thành phố Bắc Ninh, Đài Loan, Đài Hàn giới trí). Các quý vị cảm nghĩ ở miền Nam VN thì đến viếng vườn đào của thành phố Đà Lạt thật mong.(những tròng c khi đến hãy hỏi dân địa phương xem vườn đào Đà Lạt có còn hay đã mất). Nếu ở Hoa Kỳ thì đến thăm đô Hoa Thịnh Đốn, ở Pháp thì đến vườn đào Parc de Sceaux hoặc Jardin des plantes, khi đến bắt cảm vườn đào nào thì nên đến cảm tâm trí tận hưởng tất cảm những vẻ đẹp của nó: Như khi nhìn xa ta thấy màu hoa rực rỡ, đến gần nhìn ta thấy cây hoa, cành hoa, nếu đến gần nhìn nữa ta thấy cánh hoa, nhụy hoa, và nếu mình có khi nhìn từ cách sâu sắc thì cảm thấy cánh hoa cũng đem hàm chứa cảm tinh hoa của tạo hoá sáng tạo vì trong đó cảm những cảm có sự hiện diện của ánh sáng mặt trời, ánh lung linh của trăng sao và tinh tú, còn có cảm gió mùa xuân tuy yếu, đem nét cảm và cảm ngọt ngào làm vườn và sự hiện diện của chính chúng ta. Thế cảm vậy vì nếu chúng ta không có ý thức gì về cánh hoa đó thì nó đem lại cảm chúng ta như cảm tạo nên hiện hữu, có cảm như không nói chi đến những cảm màu nhiệm kia.

Vườn hoa đào có vẻ đẹp tinh khiết, nó cho ta hoa, đào phai còn cho ta quả ngon ngọt đó là mặt ân sống của Thiên đàng ban cho. Cảm đẹp tạo nên cảm tinh khiết làm cho mặt ta thanh giản, tâm hồn ta thanh thản, nó giúp chúng ta sống vui, sống khoẻ với tâm hồn thanh cao mà ta tạo nên như đang đắm cảm trong thiên đàng hạnh phúc và yên.